

KONVENCIJA

IZMEĐU FEDERATIVNE NARODNE REPUBLIKE JUGOSLAVIJE I ŠVAJCARSKE KONFEDERACIJE O SOCIJALNOM OSIGURANJU

"Službeni list SFRJ" - Međunarodni ugovori, br. 8/63 i 12/84

Vlada Federativne Narodne Republike Jugoslavije i Švajcarsko Savezno veće, nadahnete željom da regulišu odnose u pogledu socijalnog osiguranja između dve države, odlučile su da zakluče konvenciju i imenovale, u tu svrhu, svoje punomoćnike, i to:

Vlada Federativne Narodne Republike Jugoslavije - gospodina Slovena Smodlaku, izvanrednog i opunomoćenog ambasadora Federativne Narodne Republike Jugoslavije u Švajcarskoj;

Švajcarsko Savezno veće - gospodina Arnolda Saxer-a, direktora odgovornog za međunarodne konvencije o socijalnom osiguranju,

koji su se, pošto su razmenili svoja punomoćja, nađena u dobroj i propisnoj formi, složili u sledećem:

Prvi deo OPŠTE ODREDBE

Član 1.

1. Ova konvencija se primenjuje:

a) u Švajcarskoj:

I) na savezno zakonodavstvo o starosnom i porodičnom osiguranju;

II) na savezno zakonodavstvo o invalidskom osiguranju;

III) na savezno zakonodavstvo o osiguranju za slučaj profesionalnih i neprofesionalnih nesreća i profesionalnih oboljenja;

IV) na savezno zakonodavstvo o dečijim dodacima;

b) u Jugoslaviji:

I) na zakonodavstvo o penzionom osiguranju (starosno i porodično osiguranje);

II) na zakonodavstvo o invalidskom osiguranju, uključujući osiguranje za slučaj nesreća na poslu i profesionalnih oboljenja;

III) na zakonodavstvo o zdravstvenom osiguranju, ukoliko ono obuhvata profesionalne i neprofesionalne nesreće i profesionalna oboljenja;

IV) na zakonodavstvo o dečijim dodacima.

2. Ova konvencija primenjuje se i na sve zakonodavne akte i propise kojima se kodifikuju, menjaju ili dopunjuju propisi nabrojani u prvom stavu ovog člana.

Ona se primenjuje isto tako i na zakonodavne akte i propise koji obuhvataju neku novu granu socijalnog osiguranja i na one kojima se postojeći režim proširuje na nove kategorije korisnika.

Član 2.

Pod rezervom odredaba ove konvencije i njenog završnog protokola, švajcarski i jugoslovenski državljani uživaju jednaki postupak u pogledu prava i obaveza koji nastaju iz odredaba propisa nabrojanih u članu 1.

Član 3.

Pod rezervom odredaba ove konvencije i njenog završnog protokola, švajcarski i jugoslovenski državljani koji mogu polagati pravo na davanja na osnovu propisa nabrojanih u članu 1. primaju ta davanja u celini i bez ikakvog ograničenja sve dok stanuju na teritoriji jedne od strana ugovornica. Pod istim rezervama ta davanja daje jedna strana ugovornica državljanima druge strane koji borave u nekoj trećoj zemlji pod istim uslovima i u istoj meri kao svojim državljanima koji borave u toj zemlji. Međutim, jugoslovenske zakonske odredbe na osnovu kojih plaćanja u inostranstvu zavise od davanja dozvole ne primenjuju se na isplatu jugoslovenskih davanja švajcarskim državljanima koji borave u trećim zemljama.

Drugi deo ZAKONODAVSTVO KOJE SE IMA PRIMENJIVATI

Član 4.

Zakonodavstvo koje se ima primenjivati u načelu je zakonodavstvo strane ugovornice na čijoj se teritoriji obavlja aktivnost kojom se određuje osiguranje.

Član 5.

Od načela iznetog u članu 4. postoje sledeći izuzeci:

a) Radnici koji su zapošljeni kod nekog poslodavca čije je sedište na teritoriji jedne strane ugovornice i koji su za neki ograničen vremenski period dodeljeni na rad na teritoriji druge strane, podleže za vreme prvih dvanaest meseci zapošljenja na teritoriji te strane zakonskim odredbama one strane ugovornice gde poslodavac ima svoje sedište. Ako se zapošljenje na teritoriji druge strane ugovornice produži preko tog roka, primena zakonskih odredaba prve strane može se izuzetno nastaviti za nov period od dvadeset meseci, pod uslovom da je nadležan organ druge strane dao svoju saglasnost.

b) Radnici privatnih ili javnih transportnih preduzeća jedne strane ugovornice privremeno zapošljeni na teritoriji druge strane potpadaju pod odredbe koje su na snazi na teritoriji one strane gde preduzeće ima svoje sedište, pod uslovom da nemaju stalno boravište u zemlji u kojoj rade.

c) Šefovi i članovi diplomatskih ili konzularnih misija potpadaju pod zakonodavstvo države imenovanja ako su njeni državljani. Isto pravilo primenjuje se i na radnike koji su u ličnoj službi tih lica, ako su državljani države imenovanja i pod uslovom da nemaju svoje stalno boravište u državi prijema.

Član 6.

Nadležne vlasti dveju strana ugovornica mogu zajedničkim sporazumom predvideti izuzetke od odredaba članova 4. i 5. u pogledu zakonodavstva koje se ima primenjivati.

Treći deo
POSEBNE ODREDBE

Glava 1.
INVALIDSKO, STAROSNO I PORODIČNO OSIGURANJE

Član 7.

Na jugoslovenske državljane i njihove porodice (nadživele članove) imaju se primenjivati sledeće posebne odredbe u pogledu penzije iz švajcarskog starosnog i porodičnog osiguranja:

a) Ako iznos redovne nepotpune penzije na koju polaže pravo neki jugoslovenski državljanin koji ne boravi u Švajcarskoj iznosi manje od tri dvadesetine redovne pune penzije, taj jugoslovenski državljanin može zahtevati, umesto penzije, paušalno obeštećenje jednako vrednosti koju u to vreme ima penzija koja mu se duguje. Jugoslovenski državljanin koji je bio korisnik takve nepotpune penzije u Švajcarskoj i koji definitivno napušta švajcarsku teritoriju može takođe zahtevati takvo obeštećenje.

Ako je paušalno obeštećenje isplaćeno, ni korisnik ni članovi njegove porodice (nadživeli članovi) ne mogu više postavljati nikakvo pravo prema švajcarskom osiguranju na osnovu do tada plaćenih doprinosa.

b) Jugoslovenski državljani imaju pravo na vanredne penzije samo dok imaju prebivalište u Švajcarskoj i ako su, neposredno pre dana počev od kojeg traže penziju, neprekidno stanovali u Švajcarskoj najmanje punih 10 godina ako se radi o starosnoj penziji, a najmanje 5 godina ako se radi o porodičnoj penziji ili starosnoj penziji kojom se ova zamenjuje.

Član 8.

Na jugoslovenske državljane primenjivaće se sledeće odredbe u pogledu davanja iz švajcarskog invalidskog osiguranja:

a) Jugoslovenski državljani mogu polagati pravo na mere za readaptaciju samo dok imaju prebivalište u Švajcarskoj i ako su, neposredno pre nastajanja invalidnosti, plaćali doprinose švajcarskom socijalnom osiguranju najmanje punu godinu dana.

Supruge i udovice jugoslovenske nacionalnosti koje ne vrše lukrativne delatnosti, kao i maloletna deca iste nacionalnosti mogu polagati pravo na mere za readaptaciju samo dok imaju prebivalište u Švajcarskoj i ako su, neposredno pre nastajanja invalidnosti, boravili neprekidno u Švajcarskoj najmanje jednu celu godinu; pored toga, deca mogu polagati pravo na takve mere ako prebivaju u Švajcarskoj i ako su tu rođena kao invalidi ili ako su boravila u Švajcarskoj neprekidno od rođenja.

b) U pogledu prava na redovnu invalidsku penziju, jugoslovenski državljani koji su jugoslovenski osiguranici ili koji su već dobijali takvu penziju pre nego što su napustili Švajcarsku izjednačeni su sa licima osiguranim prema švajcarskom zakonodavstvu.

c) Član 7. pod a) primenjivaće se, po analogiji, na redovne penzije iz invalidskog osiguranja.

d) Član 7. pod b) primenjivaće se, po analogiji, na vanredne penzije iz invalidskog osiguranja, s tim da je boravak u Švajcarskoj trajao najmanje 5 punih godina za te penzije i starosne penzije kojima se ove zamenjuju.

e) Redovne invalidske penzije predviđene za osiguranike čiji je stepen invalidnosti manji od 50 odsto, kao i dodaci za nesposobne mogu se davati jugoslovenskim državljanima samo dok imaju prebivalište u Švajcarskoj.

Član 9.

Švajcarski i jugoslovenski državljani osigurani u Jugoslaviji imaju pravo na davanja u naturi iz jugoslovenskog invalidskog osiguranja, kao i na dodatak u slučaju smanjenja plate zbog invalidnosti samo dok imaju prebivalište u Jugoslaviji.

Član 10.

1. Ako na osnovu samo perioda osiguranja i sa njima izjednačenih perioda navršenih prema jugoslovenskom zakonodavstvu osiguranik ne može postavljati svoje pravo na invalidska, starosna ili posmrtna davanja prema tom zakonodavstvu, periodi iz švajcarskog starosnog i porodičnog osiguranja (periodu uplate doprinosa i izjednačeni periodi) sabiraju se sa periodima navršenim po jugoslovenskom osiguranju radi priznanja prava na davanja, ukoliko se ti periodi ne poklapaju.

2. Ako se, shodno stavu 1, davanja iz jugoslovenskog socijalnog osiguranja dodeljuju vodeći računa o švajcarskim periodima osiguranja, ona se obračunavaju na sledeći način:

a) Jugoslovenski organ osiguranja, čija je dužnost da izvrši obračun, prvo utvrđuje iznos davanja na koja bi osiguranik mogao polagati pravo da su svi periodi osiguranja o kojima treba voditi računa prema stavu 1. ispunjen samo po jugoslovenskom osiguranju.

b) Na osnovu tog iznosa, koji se, ako je potrebno, utvrđuje na minimum penzije garantovan jugoslovenskim zakonodavstvom, jugoslovenski organ osiguranja određuje davanja koja se duguju prema dužini perioda osiguranja navršenih po jugoslovenskom osiguranju u odnosu na ukupno trajanje perioda navršenih u osiguranjima obeju strana, s tim, međutim, da se periodi iz švajcarskog osiguranja mogu uzeti u obzir samo ako se ne poklapaju sa jugoslovenskim periodima.

Glava 2.

OSIGURANJE PROTIV NESREĆA I PROFESIONALNIH OBOLJENJA

Član 11.

Švajcarski i jugoslovenski državljani osigurani shodno zakonodavstvu jedne strane ugovornice koji su žrtve neke nesreće ili koji dobiju neko profesionalno oboljenje na teritoriji druge strane mogu zahtevati svu potrebnu lekarsku negu u Švajcarskoj od Švajcarske nacionalne blagajne (Caisse nationale suisse) za osiguranje u slučaju nesreće, a u Jugoslaviji od mesno nadležnog zavoda za socijalno osiguranje. U tim slučajevima organ osiguranja kome pripada osiguranik treba da plati troškove lečenja organu osiguranja koji je pružio lekarsku negu.

Član 12.

Ako, da bi cenila stepen nesposobnosti u slučaju nesreće na poslu ili profesionalnog oboljenja prema zakonodavstvu jedne strane ugovornice, to zakonodavstvo izrično ili prećutno predviđa da se nesreće na poslu ili profesionalna oboljenja do kojih je ranije došlo uzimaju u obzir, takođe će se uzeti u obzir i ranije nastale nesreće na poslu i profesionalna oboljenja prema zakonodavstvu druge strane ugovornice kao da su nastali prema zakonodavstvu prve strane ugovornice.

Član 13.

Davanja u slučaju profesionalnog oboljenja, za koje bi se moglo dati obeštećenje na osnovu zakonodavstva dveju strana ugovornica, daju se samo prema zakonodavstvu one strane na čijoj je teritoriji obavljano poslednje zapošljenje koje može izazvati profesionalno oboljenje te vrste i pod uslovom da zainteresovani ispunjava uslove predviđene tim zakonodavstvom.

Član 14.

1. Ako, u slučaju pogoršanja nekog profesionalnog oboljenja, radnik koji je dobio ili koji dobija odštetu za neko profesionalno oboljenje na osnovu zakonodavstva jedne strane ugovornice postavi zahtev za neko profesionalno oboljenje iste vrste, na davanja na osnovu zakonodavstva druge strane, primenjivaće se sledeća pravila:

a) Ako radnik nije obavljao na teritoriji te poslednje strane neko zapošljenje koje može prouzrokovati profesionalno oboljenje ili ga pogoršati, organ osiguranja prve strane i dalje je dužan da preuzme na sebe davanja na osnovu svog zakonodavstva, vodeći računa o pogoršanju.

b) Ako je radnik obavljao takvo zapošljenje na teritoriji te druge strane, organ osiguranja prve strane i dalje je dužan da preuzme na svoj teret davanja na osnovu svog zakonodavstva, ne vodeći računa o pogoršanju; organ osiguranja druge strane daje radniku dodatak čiji se iznos utvrđuje prema zakonodavstvu te druge strane i koji je jednak razlici između iznosa davanja koja se duguju posle pogoršanja i iznosa koji bi se dugovao da je bolest, pre pogoršanja, nastala na njenoj teritoriji.

2. U slučajevima o kojima je reč u prethodnom stavu ovog člana radnik je dužan da organu osiguranja one strane na osnovu čijeg zakonodavstva on postavlja svoje pravo na davanje, pruži potrebna obaveštenja o radnije isplaćenim davanjima za obeštećenje zbog profesionalnog oboljenja o kome se radi. Ako taj organ smatra za potrebno on može tražiti obaveštenja o tim davanjima od organa koji je zainteresovanom isplaćivao ranija davanja.

Glava 3. DEČIJI DODACI

Član 15.

Državljeni obeju strana ugovornica imaju pravo na dodatke za decu predviđene propisima nabrojanim u članu 1, ma gde bilo boravište njihove dece.

Član 16.

Ako se za neko dete ima pravo na dečiji dodatak kako na osnovu švajcarskog tako i na osnovu jugoslovenskog zakonodavstva, daje se dodatak samo prema zakonodavstvu mesta zapošljenja oca.

Četvrti deo
ODREDBE O PRIMENI

Član 17.

1. Za primenu ove konvencije vlasti i organi svake strane ugovornice pružaće jedni drugima svoje usluge kao da se radi o primeni njihovog sopstvenog zakonodavstva o socijalnom osiguranju.

2. Nadležne vlasti:

a) donosiće sve administrativne aranžmane potrebne za primenu ove konvencije. One će posebno regulisati pojedinosti uzajamne pomoći, kao i učešće u troškovima za medicinske ili administrativne ankete u slučajevima kad lica koja se nalaze na teritoriji jedne strane traže ili primaju davanja iz socijalnog osiguranja druge strane;

b) mogu da bi olakšale održavanje veza između organa osiguranja strana ugovornica, odrediti svoje središne organe;

c) dostavljaju jedna drugoj sva obaveštenja o merama preduzetim za primenu ove konvencije;

d) dostavljaju jedna drugoj, čim je to moguće, sva obaveštenja o izmenama svojih zakonodavstava.

3. U primeni ove konvencije izraz "nadležna vlast" označava:

- u Jugoslaviji:

Sekretarijat za rad Saveznog izvršnog veća

- u Švajcarskoj:

Savezni ured za socijalno osiguranje.

Član 18.

1. Organi socijalnog osiguranja koji treba da plaćaju davanja na osnovu ove konvencije to punovažno čine u valuti svoje zemlje.

2. Transferi koje povlači izvršenje ove konvencije vrše se shodno sporazumima o tome koji su na snazi između dve strane ugovornice u trenutku vršenja transfera.

3. U slučaju da jedna ili druga strana ugovornica donese odredbe o ograničenju promena deviza, odmah će biti preduzete mere, u sporazumu između dveju strana, kako bi se, u skladu sa odredbama ove konvencije, obezbedio transfer iznosa koji se uzajamno duguju.

4. Državljeni jedne strane ugovornice koji se nalaze na teritoriji druge strane imaju pravo na fakultativno osiguranje predviđeno zakonodavstvom svoje zemlje, posebno u pogledu transfera doprinosa za to osiguranje i davanja na koje su stekli pravo po tom osnovu.

Član 19.

1. Pravo oslobođenja ili smanjenja belegovina i taksa predviđenih zakonodavstvom jedne od strana ugovornica za dokumente koje treba podneti prema zakonodavstvu te strane prostire se i na dokumente koje treba podneti na osnovu zakonodavstva druge strane.

2. Vlasti ili organi jedne ili druge strane ugovornice neće zahtevati legalizaciju od strane diplomatskih ili konzularnih vlasti akata, uverenja ili dokumenata koje im treba podneti za primenu ove konvencije.

Član 20.

Molbe, izjave ili žalbe koje treba podneti u određenom roku organu jedne strane ugovornice smatraju se prihvatljivim ako su u tom roku podnete odgovarajućem organu druge strane. U tom slučaju ovaj poslednji organ dostavlja odmah pomenute molbe, izjave ili žalbe nadležnom organu prve strane.

Član 21.

1. Sve teškoće u vezi sa primenom ove konvencije rešavaće zajednički nadležne vlasti dveju strana ugovornica.

2. U slučaju da se na taj način ne nađe rešenje u roku od šest meseci, spor će biti iznet pred arbitražni organ čiji će sastav i postupak zajednički utvrditi vlade dveju strana ugovornica. Arbitražni organ doneće svoju odluku u skladu sa načelima i duhom ove konvencije.

Peti deo ZAVRŠNE I PRELAZNE ODREDBE

Član 22.

1. Pod rezervom čl. 23. odredbe ove konvencije primenjuju se i na slučajeve u kojima je događaj za koji je izvršeno osiguranje nastao pre njenog stupanja na snagu. Međutim, nikakvo davanje zasnovano na pomenutim odredbama ne može se odobriti za period pre stupanja konvencije na snagu.

2. Prilikom primene ove konvencije vodiće se računa i o periodima osiguranja ili zapošljenja navršenim pre njenog stupanja na snagu. Isto važi i za periode boravka u Švajcarskoj u smislu članova 7. pod b) i 8. pod d).

3. Rokovi predviđeni zakonima dveju strana ugovornica za ostvarivanje prava počinju da teku najranije od stupanja konvencije na snagu.

Član 23.

1. Redovne penzije iz švajcarskog starosnog i porodičnog osiguranja dodeljuju se prema odredbama ove konvencije samo ako je osigurani slučaj nastao posle 31. decembra 1959. godine.

2. U slučajevima kad je osigurani slučaj nastao pre 1. januara 1960. godine, jugoslovenski državljani mogu polagati pravo na redovne penzije iz švajcarskog starosnog i porodičnog osiguranja pod uslovom:

- a) da su uplaćivali doprinose za to osiguranje najmanje za ukupno 5 punih godina, ili
- b) da su boravili u Švajcarskoj ukupno 10 godina - od čega 5 godina neposredno i bez prekida pre nastajanja događaja za koji je izvršeno osiguranje - i da su platili doprinose za to osiguranje najmanje ukupno punu godinu dana.

Jugoslovenski državljani koji ne ispune uslove postavljene pod a) i b) imaju pravo na povraćaj doprinosa prema odredbama Naredbe Saveznog veća, od 14. marta 1952. godine, o povraćaju strancima i apatridima doprinosa uplaćenih za starosno i porodično osiguranje.

3. Ako su, u slučajevima kad je osigurani slučaj nastao pre 1. januara 1960. godine, doprinosi vraćeni uz primenu naredbe pomenute u stavu 2. ovog člana pre stupanja ove konvencije na snagu, jugoslovenski državljani mogu polagati pravo na redovnu penziju iz švajcarskog starosnog i porodičnog osiguranja, kao i njihovi članovi porodice (preživeli

članovi), samo ako za period posle onog za koji su doprinosi vraćeni ispunjeni uslov utvrđen pod a) pomenutog stava 2.

4. U slučajevima o kojima je reč u stavovima 1. i 2. ovog člana može se dodeliti penzija tek od dana stupanja konvencije na snagu.

Član 24.

1. Ova konvencija biće ratifikovana a ratifikacioni instrumenti biće razmenjeni u Beogradu što je moguće pre.

2. Ona će stupiti na snagu prvog dana drugog meseca koji dolazi posle meseca tokom kojeg budu razmenjeni ratifikacioni instrumenti.

Član 25.

1. Ova konvencija zaključena je na godinu dana. Ona će biti prećutno obnavljana iz godine u godinu, ako je nijedna strana ugovornica ne otkáže; otkaz treba da se saopšti najmanje tri meseca pre isteka roka.

2. U slučaju otkazivanja konvencije, svako pravo stečeno na osnovu njenih odredaba treba i dalje da ostane. Aranžmanima će se regulisati određivanje prava koja su u toku sticanja na osnovu njenih odredaba.

U potvrdu čega su punomoćnici dveju strana ugovornica potpisali ovu konvenciju i stavili svoje pečate.

Sačinjeno u dva primerka na francuskom jeziku, u Bernu, 8. juna 1962. godine.

Za Vladu Federativne Narodne Republike Jugoslavije,
Dr Sloven Smodlaka, s. r.

Za Vladu Švajcarskog Saveznog veća,
Arnold Saxer, s. r.

ZAVRŠNI PROTOKOL

Prilikom potpisivanja, na današnji dan, Konvencije o socijalnom osiguranju između Federativne Narodne Republike Jugoslavije i Švajcarske Konfederacije (u daljem tekstu: Konvencija), punomoćnici dveju strana ugovornica prihvatili su sledeće izjave:

1. U primeni člana 2. Konvencije, na jugoslovenske državljane neće se primenjivati član 90. Zakona od 13. juna 1911. godine o osiguranju za slučaj bolesti i nesreća kojim se predviđa smanjenje davanja koja se isplaćuju strancima.

2. Konvencija se primenjuje i na članove porodica (preživeli članove) švajcarskih i jugoslovenskih državljana, ma koje nacionalnosti oni bili.

3. Kao članovi porodice (preživeli članovi) ili deca u smislu ove Konvencije smatraju se lica koja zakon koji se primenjuje označava kao takva.

4. Načelo jednakog postupka izneto u članu 2. Konvencije ne proteže se:

a) sa Švajcarske strane:

- na odredbe o starosnom i porodičnom fakultativnom osiguranju švajcarskih državljana u inostranstvu;

- na davanja pomoći koja se isplaćuju švajcarskim invalidima koji borave u inostranstvu;

b) sa Jugoslovenske strane:

- na odredbe na osnovu kojih se daje posebna zaštita jugoslovenskim građanima koji su radili u nekoj trećoj zemlji (član 47. Zakona o penzijskom osiguranju, član 38. Zakona o invalidskom osiguranju i drugi).

5. U pogledu isplaćivanja davanja iz jugoslovenskog socijalnog osiguranja švajcarskim državljanima koji borave u trećim zemljama, neprimenjivanje jugoslovenskih zakonskih odredaba kojima se zahteva dozvola za plaćanja u inostranstvu predviđena članom 3. Konvencije opravdava se jednakim postupkom koji Švajcarska priznaje jugoslovenskim državljanima, a na osnovu koje ovi imaju prava na davanja iz švajcarskog socijalnog osiguranja u ma kojoj trećoj zemlji.

6. Odredbe člana 5. Konvencije mogu se primenjivati na sve radnike, ma koje nacionalnosti oni bili, osim onih o kojima je reč pod c) ovog člana.

7. Ako u primeni člana 5. Konvencije neki radnik podleži švajcarskom zakonodavstvu, to znači da se on, u pogledu svog položaja u švajcarskom osiguranju, tretira kao da obavlja svoju delatnost u Švajcarskoj, osim radnika zapošljenih u pomorskoj plovidbi.

8. Paušalno obeštećenje predviđeno u članu 7. pod a) i članu 8. pod c) Konvencije može jugoslovenski državljanin koji u trenutku nastajanja događaja za koji je izvršeno osiguranje ne boravi u Švajcarskoj zahtevati u to vreme, a jugoslovenski državljanin koji je već primao penziju u Švajcarskoj u vreme kad konačno napušta švajcarsku teritoriju. Visina obeštećenja odgovara, prema slučaju, vrednosti penzije u trenutku nastajanja osiguranog slučaja ili njenoj vrednosti prilikom odlaska iz Švajcarske.

9. U pogledu prava na vanredne penzije, jugoslovenski državljanin koji napušta Švajcarsku za period ne duži od tri meseca svake kalendarske godine ne prekida svoj boravak u Švajcarskoj u smislu člana 7. pod b) i člana 8. pod d) Konvencije. U izuzetnim slučajevima, kao što je viša sila, može se odobriti produženje roka od tri meseca. Ovo se pravilo primenjuje po analogiji na rok boravka koji se u članu 23. drugi stav pod b) zahteva za redovne penzije. S druge strane, periodi u kojima je jugoslovenski državljanin koji boravi u Švajcarskoj bio oslobođen švajcarskog starosnog i porodičnog osiguranja neće se računati za rok predviđen u članu 7. pod b), 8. pod d) i 23. stav 2. pod b) Konvencije.

10. Povraćaji doprinosa plaćenih švajcarskom starosnom i porodičnom osiguranju izvršeni pre stupanja Konvencije na snagu ne sprečavaju davanje vanrednih penzija prema čl. 7. pod b) i 8. pod d) Konvencije; u takvim slučajevima, međutim, iznos vraćenih doprinosa oduzima se od iznosa penzija koje se imaju isplatiti.

11. Doprinosi plaćeni švajcarskom starosnom i porodičnom osiguranju koji su vraćeni jugoslovenskim državljanima ne mogu se ponovo prebacivati na švajcarsko osiguranje. Iz tih doprinosa ne može više proizići nikakvo pravo prema tom osiguranju.

12. Nadležna vlast jedne strane ugovornice blagonaklono će razmotriti svaki zahtev nadležne vlasti druge strane za analognu primenu člana 18. stav 4. Konvencije na lica dvojnog državljanstva, švajcarskog i jugoslovenskog.

13. a) Za otvaranje prava na davanja iz zdravstvenog osiguranja, osim davanja iz švajcarskog osiguranja za slučaj porođaja, periodi osiguranja navršeni u jednoj od dveju strana ugovornica dodaju se periodima navršenim u drugoj strani ugovornici pod uslovom da nema prekida dužeg od tri meseca između kraja osiguranja po jednom režimu i početka osiguranja po drugom režimu.

b) Državljanin jedne strane ugovornice koji premesti svoje prebivalište iz Federativne Narodne Republike Jugoslavije u Švajcarsku ima pravo, ma kojih godina bio, da bude primljen u neku priznatu zdravstvenu blagajnu koju odredi vrhovna švajcarska vlast, ako ispunjava ostale uslove prijema predviđene po statutima i ako podnese dokaz da je u Jugoslaviji bio zdravstveno osiguran.

Za članove porodice pomenutog državljanina ovo pravo se ograničava na davanja u naturi.

14. U pogledu osiguranja protiv nezapošljenosti, svaka strana ugovornica primenjuje isključivo svoje sopstvene zakonske odredbe o tome. Shodno članu 3. Međunarodne konvencije br. 2 Međunarodne organizacije rada, od 28. novembra 1919. godine, o osiguranju protiv nezapošljenosti, koju su obe strane ugovornice ratifikovale, državljani jedne strane ugovornice koji obavljaju neku lukrativnu delatnost i koji su osigurani protiv nezapošljenosti u drugoj strani imaju pravo na davanja iz osiguranja te strane protiv nezapošljenosti pod istim uslovima kao i državljani te strane. Međutim, ta davanja priznaju se samo dotle dok nosilac prava boravi na teritoriji strane koja ih daje.

Ovaj završni protokol, koji čini sastavni deo Konvencije o socijalnom osiguranju zaključene na današnji dan između Švajcarske i Jugoslavije, biće ratifikovan i važiće pod istim uslovima i za isto vreme kao i sama Konvencija.

Sačinjeno u dva primerka, na francuskom jeziku, u Bernu, 8. juna 1962. godine.

Za Vladu Federativne Narodne Republike Jugoslavije,
Dr Sloven Smolaka, s. r.

Za Vladu Švajcarskog Saveznog veća,
Arnold Saxer, s. r.